

творчески сдружения възторжено преоткриват света.

Един поглед върху дейността на южно-славянското обединение съюз „Лада” събира в една цел художници от Сърбия, Словения, Хърватия и България в периода 1904 – 1912 год. Политика и култура взаимно се преплитат и често е трудно да се каже коя страна е водеща.

Ако за сърбите това е път към избавлението и от австро-унгарската зависимост и стремеж да се докаже като свободна страна и начин за национално обединение, то за България това е опит за приобщаване към постиженията на Европейския дух.

Съюз „Лада” в периода 1904 – 1912 год. организира четири изложби:

- Белград – 1904, София – 1906 г., Загреб – 1908г., Белград – 1912 г.

Андрей Протич, кореспондент на в. „Пряпорец” по онова време, отразява първата изложба в Белград така:

- изложбата е пръв опит към духовно и културно опознаване , което би довело до духовна **конфедерация**;

- тя прави една равностойна доколко изкуството на южнославянските художници е южно славянско или чуждо по дух;

- сравнението на културните постижения ще поправи заблудите и грешките и пътя на развитието им;

- ще ги консолидира в борбата им с културно по напредналите страни.¹

Тази изложба е сиптоматична за развитието на българския художествен живот от началото на ХХ век. За първи път наши художници се представят на международната сцена. Активната организационна и художествена дейност между сърби, хървати, словенци и българи е ярка проява на добро съседско сътрудничество, В съюз „Лада” участвуват повече от 100 души, като между тях личат ярки имена:

- сърбите Джордже Йованович, Риста Вуканович;

- хърватите: Роберт Франгеш, Рудолф Валдес;

- словенецът Фердо Весел и българските художници Иван Мърквичка Ярослав Вешин, Антон Митов, Харалампи Тачев и др.

За чест на Сливен сред тях е младият художник Йордан Кювлиев.

С дейността си съюз „Лада”, с личните контакти и познанства на неговите членове, е свързан един мащабен културен факт - организирането и провеждането на първия конкурс за паметник на войводата Хаджи Димитър в Сливен и то в периода на Балканските войни и в навечерието на Първата световна война. Преди години, проучвайки архивните материали по историята,